

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

Αθήνα, 28 Μαρτίου 2023

Αρ. Πρωτ: Ε. 2018

1. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (Γ.Δ.Φ.)

**I. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΜΕΣΗΣ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (Δ.Ε.Α.Φ.)**

ΤΜΗΜΑΤΑ Α, Β, Γ

Ταχ. Δ/νση : Καρ. Σερβίας 10

Ταχ. Κώδικας : 101 84 Αθήνα

Τηλέφωνα : 210 3375312

Email : deaf@aaade.gr

Url : www.aaade.gr

ΠΡΟΣ: Ως Πίνακα Διανομής

II. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

(ΔΙ.ΕΛ.ΔΙ.)

ΤΜΗΜΑ Α΄

Ταχ. Δ/νση : Χανδρή 1 & Θεσσαλονίκης

Ταχ. Κώδικας : 18346 Μοσχάτο

Τηλέφωνα : 210 4802550, 154, 621

Email : dieldi@aaade.gr

Url : www.aaade.gr

2. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ.)

I. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ (ΔΙ.ΕΠΙ.ΔΙ)

ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α΄

ΤΜΗΜΑ Α΄

II. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ

ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ (Δ.Α.Φ.Ε.)

ΤΜΗΜΑ Α΄

Ταχ. Δ/νση : Χανδρή 1 & Θεσσαλονίκης

Ταχ. Κώδικας : 18346 Μοσχάτο

Url : www.aaade.gr

ΘΕΜΑ: Οδηγίες συμπλήρωσης εντύπου Ε3 (Κατάσταση Οικονομικών Στοιχείων από Επιχειρηματική Δραστηριότητα) και Κατάστασης Φορολογικής Αναμόρφωσης φορολογικού έτους 2022.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

A) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Εγκύκλιος που αφορά στην παροχή οδηγιών συμπλήρωσης του εντύπου Ε3 (Κατάσταση Οικονομικών Στοιχείων από Επιχειρηματική Δραστηριότητα) και Κατάστασης Φορολογικής Αναμόρφωσης φορολογικού έτους 2022.

B) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Περιεχόμενο της εγκυκλίου είναι η αποσαφήνιση κρίσιμων ζητημάτων με σκοπό την παροχή οδηγιών για την ορθή συμπλήρωση του εντύπου Ε3 (Κατάσταση Οικονομικών Στοιχείων από Επιχειρηματική Δραστηριότητα) και της Κατάστασης της Φορολογικής Αναμόρφωσης για το φορολογικό έτος 2022.

Γ) ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η εγκύκλιος αφορά όλα τα νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες του άρθρου 45 του ν.4172/2013 (Α' 167, εφεξής ΚΦΕ), καθώς και τις ατομικές επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από το λογιστικό σύστημα τήρησης των βιβλίων (απλογραφικό ή διπλογραφικό) ή τον τρόπο σύνταξης των οικονομικών τους καταστάσεων (με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα ή Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα) που εμπíπουν στην υποχρέωση συμπλήρωσής του εντύπου Ε3 (Κατάσταση Οικονομικών Στοιχείων από Επιχειρηματική Δραστηριότητα) και της Κατάστασης της Φορολογικής Αναμόρφωσης για το φορολογικό έτος 2022.

Στο πλαίσιο της ανάγκης να εξασφαλιστεί η ορθή συμπλήρωση του εντύπου Ε3 (Κατάσταση Οικονομικών Στοιχείων από Επιχειρηματική Δραστηριότητα) και της Κατάστασης της Φορολογικής Αναμόρφωσης για το φορολογικό έτος 2022, παρέχονται οι ακόλουθες οδηγίες:

A. ΓΕΝΙΚΑ

1. Το έντυπο Ε3 (Κατάσταση Οικονομικών Στοιχείων από Επιχειρηματική Δραστηριότητα) και η Κατάσταση της Φορολογικής Αναμόρφωσης για το φορολογικό έτος 2022 είναι ενιαίο για όλα τα νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες του άρθρου 45 του ΚΦΕ, καθώς και τις ατομικές επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από το λογιστικό σύστημα τήρησης των βιβλίων (απλογραφικό ή διπλογραφικό) ή τον τρόπο σύνταξης των οικονομικών τους καταστάσεων (με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα ή Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα).

2. Οι σχετικοί πίνακες συμπληρώνονται από όλες τις επιχειρήσεις, ανάλογα με την δραστηριότητά τους, με εξαίρεση τον Πίνακα ΣΤ, ο οποίος συμπληρώνεται μόνο από τις ατομικές επιχειρήσεις.

3. Στο έντυπο αυτό καταχωρούνται τα δεδομένα των βιβλίων των επιχειρήσεων όπως αυτά προκύπτουν με βάση τις διατάξεις του ν.4308/2014 (Α' 251).

Επισημαίνεται ότι τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, καθώς και τα νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που με βάση την εικόνα που παρουσιάζουν στο Μητρώο δηλώνονται ως μη υπόχρεοι σε τήρηση βιβλίων, θα πρέπει να επικαιροποιήσουν την

εικόνα τους με βάση τα οριζόμενα στον ν.4308/2014, αναφορικά με την υποχρέωση τήρησης βιβλίων, προκειμένου να εφαρμόζονται ορθά οι διατάξεις του άρθρου 31 του ν.3986/2011 (Α' 152) περί επιβολής τέλους επιτηδεύματος.

4. Για το φορολογικό έτος 2022, η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) προσυμπληρώνει κατηγορίες εσόδων και εξόδων με ποσά σε επιμέρους κωδικούς των Πινάκων Δ2 - Δ4, σε κωδικούς στη στήλη «Σύνολο» του Πίνακα Ζ' και στην αντίστοιχη στήλη των επιλογών τυχόν εσωτερικού Υποπίνακα.

Εφόσον δεν έχει προηγηθεί χαρακτηρισμός των σχετικών εξόδων στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, όλα τα έξοδα προσυμπληρώνονται στον κωδικό 585 (γραμμή: «Διάφορα Λειτουργικά Έξοδα») της στήλης «Σύνολο», στην επιλογή 016 της αντίστοιχης στήλης του σχετικού Υποπίνακα.

Επισημαίνεται ότι η ορθή και ακριβής συμπλήρωση του Εντύπου Ε3 συνιστά υποχρέωση και ευθύνη του φορολογούμενου. Η προσυμπλήρωση των κωδικών από την ΑΑΔΕ έχει ως σκοπό τη διευκόλυνση του και δεν είναι δεσμευτική για αυτόν. Ο φορολογούμενος έχει τη δυνατότητα να τροποποιεί το προσυμπληρωμένο πόσο και να καταχωρεί ποσό διαφορετικής αξίας με βάση τα δεδομένα που προκύπτουν από τα λογιστικά του αρχεία.

Στο πλαίσιο αυτό, διευκρινίζεται ότι τα ποσά των ενδιάμεσων στηλών των προσυμπληρωμένων κωδικών (στήλες: εμπορική δραστηριότητα, παραγωγική δραστηριότητα, αγροτική – βιολογική δραστηριότητα και παροχή υπηρεσιών) συμπληρώνονται από τον ίδιο τον φορολογούμενο, κατά τρόπο τέτοιο ώστε το άθροισμά τους στη στήλη «Σύνολο» να συμφωνεί με τα λογιστικά αρχεία της επιχείρησής του. Σε περίπτωση ασυμφωνίας μεταξύ των ποσών που καταχώρησε ο ίδιος και εκείνων που έχουν διαβιβαστεί στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA, θα εμφανίζεται σχετικό ενημερωτικό μήνυμα.

5. Στις περιπτώσεις που το έντυπο Ε3 συμπληρώνεται υποχρεωτικά από λογιστή – φοροτεχνικό (σχετ. άρθρο 38 του ν.2873/2000-Α' 285 και ΠΟΛ.1008/2011 - Β' 136 απόφαση Υπουργού Οικονομικών), ήτοι:

α) για όλα τα νομικά πρόσωπα / νομικές οντότητες ανεξαρτήτως ύψους ακαθαρίστων εσόδων και ατομικές επιχειρήσεις με διπλογραφικά λογιστικά αρχεία,

β) για ατομικές επιχειρήσεις με απλογραφικά λογιστικά αρχεία με ακαθάριστα έσοδα πάνω από πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ για εμπορική δραστηριότητα ή για παροχή υπηρεσιών ή μικτή,

γ) για νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα της περίπτωσης γ' του άρθρου 45 του ΚΦΕ όταν έχουν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα πάνω από πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ και τηρούν απλογραφικά λογιστικά αρχεία, καθώς και

δ) σε κάθε περίπτωση που υπάρχει ένδειξη ότι συμπληρώνεται από λογιστή – φοροτεχνικό, το έντυπο αυτό υποβάλλεται αποκλειστικά με τους κωδικούς του λογιστή – φοροτεχνικού και όχι με τους κωδικούς του επιχειρηματία (φυσικού ή νομικού προσώπου).

Στις περιπτώσεις αυτές η υποβολή των λοιπών εντύπων φορολογίας εισοδήματος δεν απαιτείται να γίνει με τους κωδικούς του λογιστή – φοροτεχνικού.

B. ΕΝΤΥΠΟ Ε3

6. Με την Α.1039/2023 (Β' 2010) Απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ για τον τύπο και περιεχόμενο του εντύπου Ε3 φορολογικού έτους 2022 κοινοποιήθηκε η μορφή και η ανάπτυξη του ως άνω εντύπου με τους δυναμικούς πίνακές του, προσαρμοσμένο στην ορολογία και τις διατάξεις των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (ν.4308/2014). Το έντυπο αυτό αποτελεί

συνοδευτικό των εντύπων «Ε1» και «Ν» για τα φυσικά και νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, αντίστοιχα, που εμπíπουν στην υποχρέωση συμπλήρωσής του.

Ειδικότερα:

7. Στον κωδικό 006 «Ασκείτε επιχειρηματική δραστηριότητα και έχετε την εμπορική ιδιότητα» συμπληρώνεται «Ναι» μόνο από τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα και έχουν την εμπορική ιδιότητα όπως περιγράφεται στις ΠΟΛ.1120/2014 και ΠΟΛ.1047/2015 εγκυκλίου. Στον κωδικό αυτό συμπληρώνεται «Όχι» από τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα αλλά σύμφωνα με τα αναφερόμενα στις ανωτέρω εγκυκλίου δεν έχουν την εμπορική ιδιότητα, ήτοι ασκούν τα πρώην κατονομαζόμενα ως «ελευθέρια επαγγέλματα» του ν.2238/1994.

8. Στον κωδικό 008 «Πλήθος υποκαταστημάτων που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 31 του ν.3986/2011» επιλέγονται από τον φορολογούμενο μέσα από αναδυόμενο παράθυρο, οι εγκαταστάσεις που δεν νοούνται ως υποκαταστήματα για τις ανάγκες επιβολής του τέλους επιτηδεύματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του ν.3986/2011 (Α' 152) και τις οδηγίες που έχουν δοθεί με τις ΠΟΛ.1156/2017 και Ε.2229/2021 εγκυκλίου και όχι μόνο οι εγκαταστάσεις που υπάγονται στην περ.δ' της παρ.1 του άρθρου 2 του ν.3874/2010 (Α' 151).

9. Στον κωδικό 009 γίνεται διάκριση των ασκούντων αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα σε κανονικό καθεστώς Φ.Π.Α., σε ειδικό καθεστώς και σε αφανείς αγρότες χωρίς Κ.Α.Δ. (μη υπαγόμενοι ούτε στο κανονικό ούτε στο ειδικό καθεστώς Φ.Π.Α.).

10. Ο κωδικός 011 Αγρότες- Μέλη αγροτικών συνεταιρισμών που πληρούν τις προϋποθέσεις του ν.4673/2020 (Α' 52) συμπληρώνεται από ασκούντες αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα οι οποίοι είναι μέλη σε αγροτικούς συνεταιρισμούς που πληρούν τις προϋποθέσεις του ν.4673/2020. Ο έλεγχος των προϋποθέσεων αυτών και η σχετική πιστοποίηση γίνεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης. Επίσης, για την εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν.4935/2022 (Α' 103) (απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος στην περίπτωση συνεργασίας φυσικών προσώπων, κατά κύριο επάγγελμα αγροτών, που είναι μέλη νομικών προσώπων και ενώσεων προσώπων) γίνεται χρήση του κωδικού 011 συνδυαστικά με τον κωδ. 942 του πίνακα ΣΤ.

11. Τονίζεται ότι ο κωδικός 009 καθώς και ο κωδικός 011 συμπληρώνονται και για τις ανάγκες επιβολής/απαλλαγής του τέλους επιτηδεύματος στην ασκούμενη αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα. Η υποχρέωση υποβολής Ε3 από τους ασκούντες αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα είναι ανεξάρτητη από το καθεστώς Φ.Π.Α. του φορολογούμενου ή τη συμμετοχή του ως μέλους σε συνεταιρισμό. Το εισόδημα όσων ασκούν αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα μεταφέρεται από τον κωδ.352 του πίνακα ΣΤ' στους ανάλογους κωδικούς της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων Ε1 (ΠΟΛ.1116/10.6.2015 εγκύκλιος).

12. Στον κωδικό 010 γίνεται διάκριση των επιχειρήσεων – οντοτήτων ανάλογα με το μέγεθός τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (άρθρο 2 του ν.4308/2014) και συμπληρώνεται υποχρεωτικά από τους φορολογούμενους με βάση και τις οδηγίες που έχουν δοθεί με την ΠΟΛ.1003/2014 εγκύκλιο.

13. Ο κωδικός 011 συμπληρώνεται επίσης και από τους σχολικούς συνεταιρισμούς του άρθρου 46 του ν. 1566/1985 (Α' 167), για τους οποίους δεν υφίσταται υποχρέωση καταβολής τέλους επιτηδεύματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν.4577/2018 (Α' 199), (σχετ. ΠΟΛ.1235/2018 και Ε. 2131/2019 εγκύκλιοι).

14. Ο κωδικός 012 είναι προσυμπληρωμένος και αφορά σε φορολογούμενους που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 5Γ του ΚΦΕ για εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα. Η υπαγωγή στις συγκεκριμένες διατάξεις αποδεικνύεται με την εγκριτική Απόφαση που εκδίδεται από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού και Εναλλακτικής Φορολόγησης Φορολογικών Κατοίκων Ημεδαπής (σχετ. η Α. 1087/2021 (Β' 1691) Απόφαση και οι Ε.2224/2021 και Ε.2029/2022 εγκύκλιοι).

15. Ο νέος κωδικός 013 είναι προσυμπληρωμένος και αφορά σε φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα και νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ.3α του άρθρου 31 του ν.3986/2011 και εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος του ίδιου φορολογικού έτους.

16. Στο νέο κωδικό 014 συμπληρώνεται το ποσοστό περιθωρίου κέρδους των εγκαταστάσεων αλλοδαπών εμποροβιομηχανικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 89/1967 (Α' 132) και του ν. 3427/2005 (Α' 312), καθώς και των ημεδαπών επιχειρήσεων που υπάγονται στις ίδιες διατάξεις, όπως αυτό ορίζεται με βάση την απόφαση της Διεύθυνσης Κεφαλαίων Εξωτερικού του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων με την οποία έχει καθορισθεί το ετήσιο ποσοστό κέρδους επί των δαπανών (cost-plus).

B.1. ΠΙΝΑΚΑΣ Α΄ : ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ

17. Περιλαμβάνει τα στοιχεία του φορολογούμενου – επιχείρησης (ΑΦΜ, επώνυμο, επωνυμία, ΚΑΔ, κ.λπ.).

Ειδικότερα, στον κωδικό **023** διενεργείται επιμερισμός των «Πωλήσεων αγαθών και υπηρεσιών» ανά Κ.Α.Δ. βάσει του εσωτερικού υποπίνακα, όπως αυτοί έχουν δηλωθεί στο υποσύστημα Μητρώου του Taxis. Η ανάλυση του κωδικού **023** θα διενεργείται βάσει των Κ.Α.Δ όπως έχουν δηλωθεί στο υποσύστημα Μητρώου του Taxis (μέχρι 4ο βαθμό).

B.2. ΠΙΝΑΚΑΣ Β΄ : ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

18. Ο πίνακας αυτός περιλαμβάνει αποκλειστικά τα πληροφοριακά στοιχεία της επιχείρησης. Δεν συνδέεται με τους άλλους πίνακες του εντύπου, ούτε και με τον προσδιορισμό του αποτελέσματος της επιχείρησης (κέρδος- ζημία) και συμπληρώνεται κατά περίπτωση ανάλογα με τα δεδομένα και τα στοιχεία κάθε επιχείρησης. Για παράδειγμα, επιχείρηση που δεν ασκεί δραστηριότητα διαδικτυακά δεν συμπληρώνει τον κωδικό **045** «Στοιχεία Συνεργαζόμενων Ηλεκτρονικών Πλατφορμών». Επίσης, δεν συμπληρώνει τον κωδ.039 «Ενεργές Ιστοσελίδες Επιχείρησης» όταν δεν διαθέτει.

19. Στον υποπίνακα «Απασχολούμενο Προσωπικό» με βάση τις οδηγίες της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, ο κωδικός **025** «Αριθμός απασχολούμενων ατόμων» περιλαμβάνει τον συνολικό αριθμό ατόμων που εργάζονται στην επιχείρηση (συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων ιδιοκτητών, των συνεταίρων που εργάζονται κανονικά σε αυτήν και των μελών της οικογένειας που εργάζονται αμισθί), καθώς και των ατόμων που εργάζονται εκτός επιχείρησης, αλλά ανήκουν σε αυτήν και αμείβονται από αυτήν (π.χ. αντιπρόσωποι πωλήσεων, προσωπικό παράδοσης εμπορευμάτων, συνεργεία επισκευής και συντήρησης). Περιλαμβάνει, επίσης, τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης, καθώς και τους εποχιακά εργαζόμενους, τους μαθητευόμενους και τους εργαζόμενους κατ' οίκον οι οποίοι περιλαμβάνονται στην κατάσταση μισθοδοσίας. Ο κωδικός αυτός συμπληρώνεται υποχρεωτικά με τον συνολικό αριθμό εργαζομένων που απασχολήθηκαν στην επιχείρηση το φορολογικό έτος 2022, ανεξαρτήτως χρονικού διαστήματος που αυτοί απασχολήθηκαν.

20. Ο κωδικός 026 «Αριθμός μισθωτών» αφορά τον αριθμό των ατόμων που εργάζονται για έναν εργοδότη με σύμβαση απασχόλησης και λαμβάνουν αμοιβή με μορφή ημερομισθίων, μισθών, επιδομάτων, δωρεάν παροχών, πληρωμής με το κομμάτι ή αμοιβής σε είδος και αποτελεί υποσύνολο (μέρος) του κωδικού **025**. Ως μισθωτοί θεωρούνται οι αμειβόμενοι εργαζόμενοι ιδιοκτήτες, οι φοιτητές και σπουδαστές και κατ' οίκον εργαζόμενοι. Ο αριθμός των μισθωτών περιλαμβάνει εργαζόμενους με μερική απασχόληση και εποχιακά απασχολούμενους.

21. Στον κωδικό 027 καταχωρείται ο αριθμός του εποχιακά απασχολούμενου προσωπικού, ο οποίος αποτελεί υποσύνολο (μέρος) του κωδικού **026**.

Για την καλύτερη κατανόηση των ανωτέρω, παραθέτουμε το ακόλουθο παράδειγμα:

ΙΑΤΡΟΣ απασχολεί μία γραμματέα, καθώς και μία καθαρίστρια για δύο ημέρες την εβδομάδα. Στον κωδικό **025** καταχωρεί τον αριθμό των απασχολούμενων ατόμων που είναι 3. Στον κωδικό **026** καταχωρεί τον αριθμό των μισθωτών που είναι 2, ενώ ο κωδικός **027** δε συμπληρώνεται γιατί δεν έχει εποχιακά απασχολούμενο προσωπικό.

22. Η καταχώρηση ποσών στον υποπίνακα «Κριτήρια Μεγέθους Οντοτήτων άρθρου 2 ν.4308/2014» γίνεται με βάση τις οδηγίες που έχουν δοθεί με την ΠΟΛ.1003/2014 εγκύκλιο. Τα πεδία του κύκλου εργασιών με τα δεδομένα των δύο προηγούμενων φορολογικών ετών εμφανίζονται προσυμπληρωμένα.

Στον εν λόγω υποπίνακα προστίθεται **νέα γραμμή** «Μέσος Αριθμός Εργαζομένων Πλήρους Απασχόλησης» προκειμένου να ληφθεί υπόψη για την εξαίρεση από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος της παρ. 3α του άρθρου 31 του ν. 3986/2011, συνδυαστικά και με τον κωδικό 013. Τα πεδία της εν λόγω γραμμής που αντιστοιχούν στα φορολογικά έτη 2022 και 2021 προσυμπληρώνονται με βάση τα στοιχεία που διαβιβάζονται στην ΑΑΔΕ από το Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

23. Προκειμένου για την εφαρμογή του άρθρου 66 του ΚΦΕ, στον κωδικό **051** του υποπίνακα «Αλλοδαπές Εταιρείες, προκειμένου για την εφαρμογή του άρ.66 του ν.4172/2013», καταχωρούνται: η επωνυμία, ο ΑΦΜ, η χώρα εγκατάστασης της Ελεγχόμενης Αλλοδαπής Εταιρείας, καθώς και το ποσοστό βάσει κριτηρίου της περ. α' παρ. 1 άρθρου 66 του ΚΦΕ στην Ελεγχόμενη Αλλοδαπή Εταιρεία, όταν η συμμετοχή της φορολογούμενης εταιρείας υπερβαίνει το 50%, τόσο στην περίπτωση άμεσης όσο και στην περίπτωση έμμεσης συμμετοχής. Στην περίπτωση έμμεσης συμμετοχής λαμβάνονται υπόψη οι ενδιάμεσες συνδεδεμένες εταιρείες του πίνακα 037 του εντύπου αυτού.

Επισημαίνεται ότι προκειμένου για τον καθορισμό του ποσοστού αυτού πρώτα πρέπει να εξετάζονται οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παρ.2 του άρθρου 66 του ΚΦΕ και στη συνέχεια τα ποσοστά αυτών να αθροίζονται προκειμένου για τον καθορισμό της ΕΑΕ στην περίπτωση που το άθροισμα ξεπερνάει το 50%.

24. Ο κωδικός **037** είναι προσυμπληρωμένος, με βάση τα στοιχεία από την εφαρμογή υποβολής του συνοπτικού πίνακα ενδοομιλικών συναλλαγών και θα δίνεται η δυνατότητα τυχόν μεταβολής, προσθήκης ή διαγραφής, προκειμένου να πληρούνται οι διατάξεις του άρθρου 2 του ΚΦΕ.

25. Στον κωδικό **038** καταχωρούνται τα στοιχεία (Α.Φ.Μ, επωνυμία, αριθμός μετοχών, ποσοστό συμμετοχής και είδος μετοχών) των μετόχων ανωνύμων εταιρειών μη εισηγμένων στο Χ.Α. όπως αυτά προκύπτουν από την τελευταία γενική συνέλευση (τακτική ή έκτακτη) της εταιρείας.

26. Στον κωδικό **039** του υποπίνακα «Ενεργές Ιστοσελίδες Επιχείρησης» καταχωρούνται όλες οι ιστοσελίδες που είναι ενεργές κατά τον χρόνο υποβολής της δήλωσης.

27. Στους κωδικούς **040** και **041** στους υποπίνακες «Ενεργοί Επαγγελματικοί Λογαριασμοί Επιχείρησης» και «Ενεργά Τερματικά POS» προσυμπληρώνονται οι ενεργοί επαγγελματικοί λογαριασμοί της παρ. ιη' του άρθρου 62 του ν.4446/2016 (Α' 240) ημεδαπής και όλα τα τερματικά POS και ePOS, για τα οποία έχουν συναφθεί συμβάσεις με παρόχους υπηρεσιών πληρωμών ημεδαπής, που διέθετε η επιχείρηση για το φορολογικό έτος 2022, με βάση τα στοιχεία της Ένωσης Τραπεζών και των λοιπών παρόχων πληρωμών και θα δίνεται η δυνατότητα τυχόν προσθήκης ή διόρθωσης. Επιπλέον, καταχωρούνται υποχρεωτικά και οι επαγγελματικοί λογαριασμοί αλλοδαπής, καθώς και τα POS και ePOS για τα οποία έχουν συναφθεί συμβάσεις με παρόχους υπηρεσιών πληρωμών αλλοδαπής.

28. Στον κωδικό **042** και στον υποπίνακα «Ενεργές Ηλεκτρονικές Διευθύνσεις Αλληλογραφίας Επιχείρησης» καταχωρείται τουλάχιστον μία από τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις αλληλογραφίας που είναι ενεργές κατά τον χρόνο υποβολής της δήλωσης και οι οποίες αφορούν την επικοινωνία της επιχείρησης με την ΑΑΔΕ. Επισημαίνεται ότι τόσο στις ατομικές επιχειρήσεις, όσο και στα νομικά πρόσωπα / νομικές οντότητες, η ηλεκτρονική διεύθυνση αναφέρεται αποκλειστικά διακριτά και απευθείας στην επιχείρηση και όχι σε τρίτα πρόσωπα (π.χ. λογιστές, δικηγόροι κ.α.) ή στα πρόσωπα που νομίμως την εκπροσωπούν (π.χ. νόμιμοι εκπρόσωποι, διαχειριστές κ.α.).

29. Στον κωδικό **045** και στον υποπίνακα «Στοιχεία Συνεργαζόμενων Ηλεκτρονικών Πλατφορμών» καταχωρούνται οι ηλεκτρονικές πλατφόρμες που χρησιμοποίησαν οι επιχειρήσεις το φορολογικό έτος που αφορά η δήλωση, προκειμένου να διενεργήσουν πωλήσεις αγαθών ή παροχή υπηρεσιών, να τους παρέχονται διαφημιστικές ή λοιπές υπηρεσίες βάσει σύμβασης, καθώς επίσης και αυτές που τυχόν χρησιμοποιήθηκαν δωρεάν, αποκλειστικά όμως για την εξυπηρέτηση άσκησης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.

30. Οι κωδικοί **049** και **050** «Ο δηλών είναι:» και «Το έντυπο συμπληρώθηκε από:», αντίστοιχα, του υποπίνακα «Ιδιότητες Προσώπων Εντύπου», συμπληρώνονται κατά περίπτωση.

31. Στον κωδικό **052** αναγράφεται ο ΑΦΜ και η επωνυμία/ ονοματεπώνυμο των μελών, μετόχων ή εταίρων εταιρείας ειδικού σκοπού διαχείρισης οικογενειακής περιουσίας (ΕΕΣΔΟΠ) του άρθρου 71Η του ΚΦΕ, καθώς και η σχέση των προσώπων αυτών με την ΕΕΣΔΟΠ.

B.3. ΠΙΝΑΚΑΣ Γ 1. ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΟΙΚΙΩΝ ΠΟΥ ΚΑΤΑΒΛΗΘΗΚΑΝ

32. Όσον αφορά τα καταβληθέντα ενοίκια, στον υποπίνακα αυτό αναγράφεται πέραν των μισθωμάτων που καταβάλλονται για μισθωμένες εγκαταστάσεις η τεκμαρτή δαπάνη ιδιόχρησης καθώς και ο Αριθμός Παροχής Ρεύματος των εγκαταστάσεων.

B.4. ΠΙΝΑΚΑΣ Σ Γ 2. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ – ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΙΣΠΡΑΧΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΕΤΟΣ

33. Σύμφωνα με τις διατάξεις του τελευταίου εδάφιου της παρ. 1 του άρθρου 21 του ΚΦΕ όπως αυτό αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 112 (Μέρος Β, παράγραφος 3) του ν.4387/2016 (Α' 85), ειδικά, για τους ασκούντες ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, στον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα περιλαμβάνονται εκ των άμεσων ενισχύσεων του Πυλώνα Ι της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, όπως αυτές ορίζονται, μόνο η βασική ενίσχυση καθώς και, κατά το ποσό που υπερβαίνουν τις δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ, οι πράσινες και συνδεδεμένες ενισχύσεις. Οι αγροτικές

αποζημιώσεις (κωδ.070) στο σύνολό τους δεν περιλαμβάνονται στον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα. Οι βεβαιώσεις του ΟΠΕΚΕΠΕ για τις επιδοτήσεις που αφορούν στο έτος 2022 θα φέρουν ακριβή χαρακτηρισμό για τον ορθό φορολογικό χειρισμό τους.

34. Με βάση τις ανωτέρω διατάξεις, η βασική ενίσχυση φορολογείται από το πρώτο ευρώ, ενώ οι πράσινες και οι συνδεδεμένες φορολογούνται μόνο κατά το μέρος που, αθροιζόμενες, υπερβαίνουν τις δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ. Ωστόσο, κάθε περίπτωση αγροτικής επιδότησης/ενίσχυσης αναγράφεται υποχρεωτικά στην πρώτη σελίδα του εντύπου Ε3, αρχικά, για πληροφοριακούς σκοπούς (Πίνακας Γ2, κωδικοί 071, 072, 073, 074, 075, 076, 077, 078, 079 και 080). Το ποσό της βασικής ενίσχυσης (κωδ.071) καθώς και το άθροισμα των πράσινων (κωδ.072) και συνδεδεμένων ενισχύσεων (κωδ.073) για το μέρος άνω των 12.000 ευρώ, μεταφέρεται στον κωδ.362 του πίνακα Ζ1 και στον κωδ.322 του πίνακα Δ8, για να προσμετρηθούν στη διαμόρφωση του κέρδους από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα. Τα στοιχεία αυτά προέρχονται από την ηλεκτρονική πληροφόρηση που λαμβάνεται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ μέσω της αποστολής αρχείων.

Σημειώνεται ότι οι τρεις αυτές κατηγορίες αποτελούν εισοδηματικές ενισχύσεις.

Όλες οι περιπτώσεις των επενδυτικών επιδοτήσεων (κωδικοί 074, 076 και 079), οι λοιπές περιπτώσεις των εισοδηματικών ενισχύσεων (κωδικοί 075, 077 και 080) και η κατηγορία της πρόωρης συνταξιοδότησης (κωδικός 078), δεν λαμβάνονται υπόψη στον προσδιορισμό του κέρδους από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα (σχετικό το 175019/01.12.2016 έγγραφο του ΟΠΕΚΕΠΕ).

Περαιτέρω, οι λοιπές περιπτώσεις εισοδηματικών επιδοτήσεων/ενισχύσεων (κωδικοί 075, 077 και 080), η πρόωρη συνταξιοδότηση (κωδικός 078), καθώς και το μέρος των πράσινων και συνδεδεμένων που δε λήφθηκε υπόψη κατά τον προσδιορισμό του κέρδους (αθροιζόμενες δηλαδή μέχρι τις 12.000 ευρώ), δύνανται να καλύπτουν τεκμήρια. Τα ποσά αυτά αναγράφονται στους κωδ. 659/660 του πίνακα 6 του Εντύπου Ε1 της δήλωσης φόρου εισοδήματος.

Αντιθέτως, οι αγροτικές αποζημιώσεις (κωδικός 070) και τα ποσά των επενδυτικών ενισχύσεων/επιδοτήσεων (κωδικοί 074, 076 και 079) συμπληρώνονται για πληροφοριακούς λόγους και δεν δύνανται να καλύπτουν τεκμήριο (σχετ. η ΠΟΛ. 1116/2015 εγκύκλιος).

Ειδικά οι αγροτικές ενισχύσεις που καταβάλλονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στο πλαίσιο δράσεων αντιμετώπισης των επιπτώσεων του κορωνοϊού COVID-19 στον πρωτογενή τομέα (άρθρο 146 του ν.4764/2020 - Α' 256) οι οποίες αναγράφονται στον κωδικό 081, καθώς και οι αγροτικές ενισχύσεις που καταβάλλονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ: α) σε επιχειρήσεις κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων (άρθρο 61 του ν.4919/2022 - Α' 71), β) για οικονομική ενδυνάμωση της κτηνοτροφικής παραγωγής στον νησιωτικό χώρο (άρθρο 113 του ν.4926/2022 Α' 82) και γ) λόγω της ενεργειακής κρίσης και της αύξησης του κόστους των λιπασμάτων (άρθρο 95 του ν.4982/2022 Α' 195) και οι οποίες αναγράφονται στο νέο κωδικό 083, είναι αφορολόγητες και δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της Ειδικής Εισφοράς Αλληλεγγύης.

Τα ποσά των ενισχύσεων του κωδικού 083 αναγράφονται στην νέα περίπτωση των κωδικών 657- 658 του Πίνακα 6 του εντύπου Ε1 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος και δύνανται να καλύπτουν τεκμήρια, όπως και οι ανωτέρω που καταβάλλονται στο πλαίσιο αντιμετώπισης του COVID-19.

35. Με την παρ.1 του άρθρου 33 του ν.4772/2021 (Α' 17), προστέθηκε δεύτερο εδάφιο στην παρ.4 του άρθρου 8 του ΚΦΕ, με το οποίο ορίζεται ότι κατ' εξαίρεση για τις αγροτικές

ενισχύσεις και επιδοτήσεις που εισπράττονται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1η.1.2021 και μετά (άρθρο 49 ν.4772/2021) χρόνος κτήσης του εισοδήματος θεωρείται ο χρόνος της είσπραξής τους, εκτός από την περίπτωση που εισπράττονται αναδρομικά κατόπιν ένστασης ή δικαστικής απόφασης, όπου χρόνος κτήσης τους δύναται να θεωρείται και ο χρόνος στον οποίο ανάγονται. Η ως άνω διάταξη ισχύει και για τα νομικά πρόσωπα ή τις νομικές οντότητες που εισπράττουν αγροτικές ενισχύσεις και επιδοτήσεις.

36. Για την ειδική περίπτωση όπου βάσει της ανωτέρω διάταξης, ο φορολογούμενος επιθυμεί να φορολογηθούν στο τρέχον έτος οι αναδρομικές αγροτικές επιδοτήσεις που έχουν εισπραχθεί κατόπιν δικαστικής απόφασης ή ένστασης, γίνεται χρήση του κωδ. 082. Ο κωδικός αυτός προ-συμπληρώνεται με βάση την επιλογή του φορολογούμενου στον εσωτερικό υποπίνακα των αγροτικών επιδοτήσεων σχετικά με το χρόνο φορολόγησης των αναδρομικών που έχουν εισπραχθεί κατόπιν δικαστικής απόφασης ή ένστασης. Περαιτέρω διευκρινίζεται ότι η παραπάνω επιλογή θα αφορά τις επιδοτήσεις ανά είδος. Είναι σαφές ότι με την ως άνω εγγραφή στον 082, τα ποσά αυτά λαμβάνονται υπόψη στις φορολογικές υποχρεώσεις του τρέχοντος έτους. Σημειώνεται, ότι η ως άνω επιλογή είναι οριστική και δεν δύναται να ανακληθεί.

37. Επισημαίνεται ότι θα αναρτηθούν οι αγροτικές επιδοτήσεις - ενισχύσεις που εισπράχθηκαν κατά το έτος 2022 και αφορούν είτε το ίδιο, είτε προγενέστερα φορολογικά έτη με βάση στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ, προκειμένου να διευκολυνθεί η συμπλήρωση του εντύπου.

38. Διευκρινίζεται ότι στον Πίνακα Γ2 συμπεριλαμβάνονται οι αγροτικές ενισχύσεις/επιδοτήσεις που χορηγούνται μέσω του ΟΠΕΚΕΠΕ (και οι αγροτικές αποζημιώσεις μέσω ΕΛΓΑ). Οι λοιπές περιπτώσεις ενισχύσεων που χορηγούνται από άλλους φορείς σε ασκούντες αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα αναγράφονται, εφόσον αυτό απαιτείται, στον Πίνακα ΣΤ του εντύπου Ε3.

B.5. ΠΙΝΑΚΑΣ Δ΄ . ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (Απλογραφικά - Διπλογραφικά Βιβλία)

39. Στον πίνακα Δ΄ προσδιορίζονται τα αποτελέσματα (κέρδη- ζημίες) των επιχειρήσεων (με απλογραφικά-διπλογραφικά) καθώς και των υπόχρεων που απαλλάσσονται από τήρηση λογιστικών αρχείων (βιβλίων και στοιχείων). Επίσης, στον πίνακα αυτόν προσδιορίζεται το φορολογικό αποτέλεσμα (κέρδος- ζημία) των δηλούντων την περίπτωση 3 του κωδικού 009 «Αφανείς αγρότες χωρίς Κ.Α.Δ.» με βάση τα αναφερόμενα στην ΠΟΛ.1116/2015 εγκύκλιο.

Περαιτέρω, ο πίνακας Δ΄ χρησιμοποιείται και για τον υπολογισμό του εισοδήματος των ασκούντων επιχειρηματική δραστηριότητα, όταν πληρούν τις προϋποθέσεις της περίπτωσης στ΄ της παρ. 2 του άρθρου 12 του ΚΦΕ και φορολογούνται ως μισθωτοί (εργαζόμενοι με μπλοκάκι).

Ο κλάδος της εμπορίας - μεταποίησης, αναλύεται σε «εμπορικής δραστηριότητας» και «παραγωγικής δραστηριότητας». Ο κλάδος της «αγροτικής-βιολογικής δραστηριότητας» απαιτεί χωριστή στήλη, καθόσον οι επιχειρήσεις αυτές έχουν τη δική τους φορολογική μεταχείριση σε συνάρτηση με τα λοιπά εισοδήματα επιχειρηματικής δραστηριότητας. Στον κλάδο της «παροχής υπηρεσιών» περιλαμβάνεται κάθε εμπορική επιχείρηση με αντίστοιχο κλάδο, καθώς και τα πρώην κατονομαζόμενα ελευθέρια επαγγέλματα (σχετ. ΠΟΛ.1047/2015).

Επισημαίνεται ότι πριν από την καταχώρηση ποσών στον πίνακα Δ΄, απαιτείται να έχουν πρώτα συμπληρωθεί οι κωδικοί του πίνακα Ζ΄. Η καταχώρηση ποσών στον πίνακα Ζ΄ πραγματοποιείται από όλους τους υπόχρεους, ανεξάρτητα της κατηγορίας των βιβλίων

(απλογραφικά, διπλογραφικά) και του σχεδίου των λογαριασμών που τηρούν, καθόσον τα ποσά που καταχωρούνται στον πίνακα Ζ' μεταφέρονται για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων στον πίνακα Δ'.

40. Ειδικότερα, οι κωδικοί **100, 200, 300** και **400** «Πωλήσεις αγαθών και παροχής υπηρεσιών» ανά κλάδο δραστηριότητας, συμπληρώνονται με ποσά που μεταφέρονται από τους αντίστοιχους κωδικούς **161, 261, 361** και **461** του υποπίνακα Ζ1.

Τα υπόλοιπα ποσά των εσόδων του υποπίνακα Ζ1, εξαιρούμενων των κωδικών **163, 263, 363** και **463** «πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα» και των κωδικών **169, 269, 369** και **469** «φόρος εισοδήματος έσοδα», μεταφέρονται στους αντίστοιχους κωδικούς **122, 222, 322** και **422** του πίνακα Δ8 «Λοιπά έσοδα εξαιρουμένων των πιστωτικών τόκων».

Οι κωδικοί **163, 263, 363, 463** «πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα» του Ζ1 μεταφέρονται στους κωδικούς **127, 227, 327** και **427** «πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα» του Δ13.

Οι αγορές καταχωρούνται στον πίνακα Δ' με την ανάλυση των αντίστοιχων εσωτερικών υποπινάκων (κωδικοί **102, 202, 302** και **313**), ενώ τα έξοδα καταχωρούνται καταρχήν στον πίνακα Ζ' όπως επίσης και στον πίνακα Δ', με βάση την ανάλυση της επιχείρησης ανά δραστηριότητα (εμπορική- παραγωγική κ.ο.κ).

Οι κωδικοί **186, 286, 386** και **486** «Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα» του υποπίνακα Ζ2 συμπληρώνονται και μεταφέρονται στον πίνακα Δ' στους αντίστοιχους κωδικούς **128, 228, 328** και **428** του Δ14.

41. Όσον αφορά τον μερισμό των κοινών δαπανών (λοιπά έξοδα παραγωγής, λοιπά έξοδα εμπορικής δραστηριότητας), αυτές καταχωρούνται με βάση τα δεδομένα των βιβλίων των επιχειρήσεων. Για τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών, τυχόν δαπάνες που αφορούν ανάλωση προϊόντων και γενικά επηρεάζουν το κόστος αυτής της δραστηριότητας καταχωρούνται αρχικά στους αντίστοιχους κωδικούς του υποπίνακα Ζ2 και στη συνέχεια μεταφέρονται στον κωδικό **401**, ενώ οι υπόλοιπες δαπάνες μεταφέρονται στον κωδικό **423**.

42. Τα ποσά που έχουν καταχωρηθεί στους κωδικούς **106, 205, 210, 305, 310** και **318** «Ιδιοπαραγωγή παγίων – Αυτοπαραδόσεις – Καταστροφές αποθεμάτων» για τους κλάδους της «Εμπορικής δραστηριότητας», «Παραγωγικής δραστηριότητας» και «Αγροτικής-Βιολογικής δραστηριότητας» αντίστοιχα αφαιρούνται από τον υπολογισμό του κόστους για τον προσδιορισμό του μικτού κέρδους της επιχείρησης.

Περαιτέρω, ως προς τον προσδιορισμό του κόστους πωληθέντων, οι επιχειρήσεις ως απογραφή έναρξης, λαμβάνουν τα δεδομένα πραγματικής απογραφής, εφόσον διενήργησαν προαιρετικά ή υποχρεωτικά απογραφή και σε διαφορετική περίπτωση, ήτοι μη διενέργειας απογραφής, μηδενικό αρχικό απόθεμα. Ως απογραφή τέλους, λαμβάνουν την πραγματική απογραφή σε περίπτωση προαιρετικής ή υποχρεωτικής απογραφής και μηδενικό τελικό απόθεμα όταν δεν έχουν προβεί σε απογραφή. Δηλαδή, αν για το φορολογικό έτος 2022, η επιχείρηση δεν είναι υπόχρεη σε σύνταξη απογραφής και δεν έχει προβεί σε προαιρετική απογραφή βάσει των διατάξεων του ν.4308/2014, το κόστος πωληθέντων προσδιορίζεται μόνο από τις αγορές, με μηδενικό απόθεμα τέλους και μηδενικό απόθεμα αρχής.

43. Στους κωδικούς **125, 225, 325** και **425** «Αποσβέσεις» του Δ11 καταχωρούνται οι αποσβέσεις που δεν έχουν ενσωματωθεί στο κόστος πωληθέντων, προκειμένου να υπολογιστούν τα «Αποτελέσματα προ φόρων και τόκων EBIT».

44. Επισημαίνεται ότι στον πίνακα Δ (Δ10-Κωδ: **124, 224, 324, 424** και **524**), ο υπολογισμός του δείκτη EBITDA προκύπτει από το άθροισμα του EBIT (Δ12 - Κωδ: **126, 226, 326, 426** και **526**) και των αντίστοιχων κωδικών των αποσβέσεων (Δ11 - Κωδ: **125, 225, 325, 425** και **525**)

πλέον όσων από αυτές έχουν ενσωματωθεί στο λειτουργικό κόστος, ποσό δηλαδή αποσβέσεων που προκύπτει με βάση τους κωδικούς 187, 287, 387, 487 και 587 που έχουν δηλωθεί στο πίνακα Ζ2 και γίνεται αυτόματα από την ηλεκτρονική εφαρμογή.

45. Στους κωδικούς 130, 230, 330 και 430 υπολογίζεται το ποσοστό μικτού κέρδους επί πωλήσεων, το οποίο υπολογίζεται ως ποσοστό μετά τη διαίρεση των κωδικών 121, 221, 321 και 421 του πίνακα Δ7 με τους αντίστοιχους κωδικούς 100, 200, 300 και 400 του πίνακα Δ1.

46. Στους κωδικούς 131, 231, 331 και 431 υπολογίζεται το ποσοστό μικτού κέρδους επί κόστους, το οποίο υπολογίζεται ως ποσοστό μετά τη διαίρεση των κωδικών 121, 221, 321 και 421 του πίνακα Δ7 με τους αντίστοιχους κωδικούς 120, 220, 320 και 420 του πίνακα Δ6.

47. Στους κωδικούς 132, 232, 332 και 432 υπολογίζεται το ποσοστό καθαρού κέρδους επί πωλήσεων, το οποίο υπολογίζεται ως ποσοστό μετά τη διαίρεση των κωδικών 129, 229, 329 και 429 του πίνακα Δ15 με τους αντίστοιχους κωδικούς 100, 200, 300 και 400 του πίνακα Δ1.

Β.6. ΠΙΝΑΚΑΣ Ε΄ . ΠΡΟΣΩΡΙΝΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ – ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ

48. Στον πίνακα Ε΄ καταχωρούνται οι προσωρινές διαφορές μεταξύ λογιστικής αξίας, για τις επιχειρήσεις που τηρούν τα βιβλία τους με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π) ή τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ε.Λ.Π.) και φορολογικής αξίας, όπως αυτές προκύπτουν με βάση τις διατάξεις του ΚΦΕ.

Ειδικότερα, στη στήλη «Λογιστική Βάση» καταχωρείται η συνολική λογιστική αξία των αντίστοιχων λογαριασμών της περιγραφόμενης κατηγορίας (π.χ. ενσώματα πάγια, προβλέψεις κ.ο.κ), όπως προκύπτει από τα τηρούμενα βιβλία (Δ.Λ.Π. ή Ε.Λ.Π) της επιχείρησης στην οποία υφίστανται διαφορές από την αντίστοιχη αξία που προκύπτει με βάση τις διατάξεις του ΚΦΕ και η οποία καταχωρείται στην στήλη «Φορολογική Βάση».

Στην συνέχεια, στη στήλη «Διαφορές» και ειδικότερα στους κωδικούς 722, 730, υπολογίζονται από το σύστημα οι διαφορές (θετικές-αρνητικές) για τους λογαριασμούς εσόδων με βάση τα δεδομένα που αναγράφονται στους εσωτερικούς υποπίνακες των κωδικών 706 και 714, ενώ στους κωδικούς 723 και 731, υπολογίζονται οι αντίστοιχες διαφορές για τους λογαριασμούς εξόδων με βάση τα δεδομένα που αναγράφονται στους εσωτερικούς υποπίνακες των κωδικών 707 και 715, προκειμένου στη συνέχεια να μεταφερθεί το σύνολο των διαφορών (θετικών-αρνητικών) από τους κωδικούς 732 και 733 στους αντίστοιχους κωδικούς 118 και 119 του εντύπου Ν. Προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις τα ποσά των κωδικών 732 και 733 καταχωρούνται στους κωδικούς 141, 241, 341 και 441 καθώς και 142, 242, 342 και 442 του πίνακα ΣΤ΄ του εντύπου Ε3 κατά περίπτωση.

Τα ποσά από ετεροχρονισμό εξόδων και εσόδων που αντιμετωπίζονται ως προσωρινές διαφορές δεν καταχωρούνται και στην κατάσταση φορολογικής αναμόρφωσης.

49. Τέλος, στους αντίστοιχους κωδικούς 716, 724, 717, 725, 718, 726, 719, 727, 720, 728, 721 και 729 δεν υπολογίζονται διαφορές με βάση τα δεδομένα της λογιστικής-φορολογικής βάσης καθόσον οι διαφορές αυτές αφορούν λογαριασμούς ενεργητικού-παθητικού, οι οποίες δεν λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των φορολογικών αποτελεσμάτων του τρέχοντος φορολογικού έτους στο έντυπο Ν και στον πίνακα ΣΤ΄ του εντύπου Ε3 για τις ατομικές επιχειρήσεις.

B.7. ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ΄ . ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (Απλογραφικά – Διπλογραφικά Βιβλία)

50. Ο πίνακας αυτός συμπληρώνεται αποκλειστικά και μόνο από τις ατομικές επιχειρήσεις ανεξάρτητα αν τηρούν απλογραφικά ή διπλογραφικά βιβλία προκειμένου να μεταφερθούν τα φορολογητέα καθαρά αποτελέσματα στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων (έντυπο Ε1).

51. Στους κωδικούς **140, 240, 340, 440** «Αποτελέσματα προ φόρου» για τους κλάδους Εμπορική δραστηριότητα / Παραγωγική δραστηριότητα / Αγροτική-Βιολογική δραστηριότητα / Παροχή Υπηρεσιών αντίστοιχα, μεταφέρονται τα ποσά των κωδικών **129, 229, 329** και **429** «Αποτελέσματα προ φόρων» (Δ15) του πίνακα Δ΄, για την ανάλογη φορολογική προσαρμογή (αναμόρφωση), αν βέβαια υφίσταται τέτοιο θέμα με βάση τα βιβλία της επιχείρησης και τη φορολογική νομοθεσία.

Αυτό καθίσταται απαραίτητο, καθόσον επί του εντύπου Ε1 δεν μπορεί να γίνει καμία φορολογική αναμόρφωση, αλλά μεταφέρεται μόνο το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα που θα υπαχθεί σε φορολογία.

Στη συνέχεια, μετά την τυχόν προσαρμογή (αναμόρφωση) που προκύπτει από τον πίνακα Ε΄, από τη κατάσταση της φορολογικής αναμόρφωσης (κωδ.2100) και από τους λοιπούς κωδικούς του πίνακα ΣΤ, το άθροισμα των κωδικών **152, 252** και **452** «Φορολογητέα καθαρά αποτελέσματα από επιχειρηματική δραστηριότητα» μεταφέρεται στους κωδικούς **401-402** και **413-414** (κέρδη- ζημίες) από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας του πίνακα 4Γ2, του Ε1. Το ποσό του κωδικού **352** «Φορολογητέα καθαρά αποτελέσματα από αγροτική-βιολογική δραστηριότητα» μεταφέρεται στους κωδικούς **461-462** και **465-466** (κέρδη – ζημίες) από την άσκηση ατομικής αγροτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας του υποπίνακα 4Γ1 του Ε1.

Στο νέο κωδικό **942** δηλώνονται από τον φορολογούμενο τα «Φορολογητέα καθαρά αποτελέσματα από αγροτική - βιολογική δραστηριότητα που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 15 του ν. 4935/2022» προκειμένου να χορηγηθεί απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρου κερδών, στην περίπτωση συνεργασίας προσώπων που ασκούν ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν.4935/2022 (Α' 103).

Διευκρινίζεται ότι στο νέο αυτό κωδικό ο φορολογούμενος δεν πρέπει να συμπεριλάβει τα κέρδη από τη διαχείριση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έως 500 KW και την παραγωγή αλιευτικών προϊόντων, δραστηριότητες για τις οποίες δεν παρέχεται απαλλαγή από το φόρο (σχετ. οι υπό στοιχεία **127754 ΕΞ 2022** και **185340 ΕΞ 2022 ΚΥΑ** των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων). Σημειώνεται ότι ως παραγωγή αλιευτικών προϊόντων, νοείται αυτή που αφορά, μεταξύ άλλων, επιχειρήσεις ιχθυοκαλλιεργειών, οστρεοκαλλιεργειών και λοιπών μαλακίων μέσω υδατοκαλλιεργειών (σχετ. η Ε.2023/2020 εγκύκλιος).

52. Τέλος, το ποσό του κωδικού **453** «Καθαρό εισόδημα περ. στ' παρ.2 άρθρου 12 ν.4172/2013», μεταφέρεται στους κωδικούς **307-308** του υποπίνακα 4Α του Ε1 για να φορολογηθεί ως εισόδημα από μισθωτή εργασία. Για τα πρόσωπα αυτά η μοναδική δαπάνη που εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδά τους είναι οι ασφαλιστικές εισφορές που καταβλήθηκαν και εκπίπτουν με βάση τα αναφερόμενα στην ΠΟΛ.1113/2015 εγκύκλιο.

Η δαπάνη αυτή που περιλαμβάνεται στον κωδικό 401 του πίνακα Δ' (Δ5) έχει μεταφερθεί από τον κωδικό 485 «Διάφορα λειτουργικά έξοδα» του πίνακα Ζ' (υποπίνακας Ζ' 2 -Σύνολο Εξόδων- Ασφαλιστικές Εισφορές Αυτοαπασχολουμένων επιλογή 7).

Επισημαίνεται ότι όταν για τον παρέχοντα υπηρεσίες με «μπλοκάκι» ένα μέρος των ασφαλιστικών εισφορών αποδίδεται ως εργοδοτική εισφορά και ένα μέρος παρακρατείται από αυτόν ως εισφορά εργαζόμενου μαζί με Αναλυτική Περιοδική Δήλωση (Α.Π.Δ.), τότε αφαιρείται μόνο η εισφορά εργαζόμενου για την εύρεση του φορολογητέου εισοδήματος.

Στον πίνακα ΣΤ' επισημαίνονται τα ακόλουθα:

53. Στους κωδικούς 144, 244, 344 και 444 «Μείον: Αφορολόγητα έσοδα», μεταφέρονται τα δεδομένα που καταχωρούνται, κατά περίπτωση, στην ανάπτυξη του σχετικού Υποπίνακα που έχει δημιουργηθεί, στον οποίο περιλαμβάνονται ποσά, που καταβάλλονται βάσει της κείμενης νομοθεσίας και ορίζονται ως αφορολόγητα και πιο συγκεκριμένα:

- τα ποσά της ενίσχυσης που χορηγείται με τη μορφή αυξημένης αποζημίωσης ειδικού σκοπού του άρθρου 28 του ν.4797/2021 (Α' 66) προς επιχειρήσεις που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορωνοϊού,
- τα ποσά των επιχορηγήσεων / ενισχύσεων που καταβάλλονται σε επιχειρήσεις που επλήγησαν από θεομηνίες / φυσικές καταστροφές και ειδικότερα:

i.	η ενίσχυση πρώτης αρωγής η οποία δύναται να χορηγείται στις επιχειρήσεις που πλήττονται από θεομηνίες (άρθρο 6 του ν. 4797/2021 - Α' 66).
ii.	η επιχορήγηση για την αντιμετώπιση των ζημιών από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων η οποία δύναται να παρέχεται στις επιχειρήσεις που πλήττονται από θεομηνίες (άρθρο 4 του ν. 4797/2021 - Α' 66)
iii.	η οικονομική ενίσχυση που καταβάλλεται στους πληγέντες που περιέρχονται ή περιήλθαν, προσωρινά ή μόνιμα, σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης εξαιτίας των πυρκαγιών που εκδηλώθηκαν από την 27η Ιουλίου 2021 έως την δημοσίευση της ως άνω ΠΝΠ (13.8.2021) (άρθρα δέκατο, δωδέκατο και δέκατο πέμπτο της ΠΝΠ της 13.8.2021 η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4824/2021 - Α' 156)
iv.	η πρώτη αρωγή έναντι στεγαστικής συνδρομής με τη μορφή έκτακτης εφάπαξ ενίσχυσης που καταβάλλεται για ζημιές σε επαγγελματικές κτιριακές εγκαταστάσεις πληγέντων και η εφάπαξ έκτακτη οικονομική ενίσχυση επιχειρήσεων έναντι επιχορήγησης που καταβάλλεται σε πληγείσες επιχειρήσεις που περιέρχονται ή περιήλθαν, προσωρινά ή μόνιμα, σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης εξαιτίας του σεισμού που εκδηλώθηκε την 27η Σεπτεμβρίου 2021 σε περιοχές της Κρήτης (άρθρα εξηκοστό πέμπτο και εξηκοστό έβδομο ν.4839/2021 - Α' 181).
v.	τα ποσά που χορηγούνται με τη μορφή επιχορήγησης προς επιχειρήσεις που επλήγησαν λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19, υπέστησαν μεγάλες οικονομικές απώλειες, οι οποίες επιτάθηκαν από φυσικές καταστροφές που εκδηλώθηκαν εντός του έτους 2021 και έχουν έδρα ή υποκατάστημα σε περιοχές που επλήγησαν από τις εν λόγω φυσικές καταστροφές, βάσει του Προσωρινού Πλαισίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (άρθρο 21 ν.4859/2021 - Α' 22).
vi.	τυχόν λοιπές αφορολόγητες ενισχύσεις - επιχορηγήσεις σε πληγέντα φυσικά πρόσωπα που περιέρχονται προσωρινά ή μόνιμα σε κατάσταση έκτακτης

ανάγκης εξαιτίας θεομηνιών / φυσικών καταστροφών κλπ.

- το ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλεται για τη μίσθωση τουριστικών καταλυμάτων για την κάλυψη αναγκών δημόσιας υγείας (άρθρο 121 ν. 4790/2021 - Α' 48),
- το ποσό της ενίσχυσης που καταβάλλεται στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης από το ΕΣΠΑ δράσης «Επιχορήγηση Επιχειρήσεων Εστίασης για την Προμήθεια Θερμαντικών Σωμάτων Εξωτερικού Χώρου» που εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 7141/1576/A3/30.12.2020 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 55 του ν.4758/2020 (Α' 242),
- το ποσό το οποίο ωφελείται επιχείρηση από τη διαγραφή ή ρύθμιση μέρους ή του συνόλου των χρεών της κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 170 ν.4738/2020 (Α' 207), το οποίο δεν αποτελεί φορολογητέο εισόδημα και στην περίπτωση που το φυσικό πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα τηρεί απλογραφικά βιβλία παρακολουθείται εξωλογιστικά (σχετ. Ε.2164/2020 εγκύκλιος),
- το ποσό της ενίσχυσης με τη μορφή επιδότησης παγίων δαπανών, στο πλαίσιο της στήριξης για τις μη καλυπτόμενες δαπάνες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29 του ν.4772/2021 (Α' 17),
- το ποσό της ενίσχυσης που δεν επιστρέφεται στο Ελληνικό Δημόσιο από τις επιχειρήσεις που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς ενίσχυσης με τη μορφή επιστρεπτέας προκαταβολής, λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19 [άρθρο τρίτο της από 30.03.2020 Π.Ν.Π. η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν.4684/2020 (Α'86)],
- το ποσό ζημιάς που καταβάλλεται από ασφαλιστική εταιρεία ως επιχορήγηση σε ασφαλισμένες επιχειρήσεις (άρθρ. 5 ν.4797/2021 - Α' 66),
- το ποσό της ενίσχυσης στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης από το ΕΣΠΑ δράσης «ελιανικό - επιχορήγηση υφιστάμενων ΜμΕ επιχειρήσεων του κλάδου του λιανεμπορίου, για την ανάπτυξη / αναβάθμιση και διαχείριση ηλεκτρονικού καταστήματος» (άρθρο 222 ν.4782/2021 - Α' 36),
- το ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλεται σε ιδιωτικές κλινικές και θεραπευτήρια, που δεσμεύθηκαν αναγκαστικά και εν συνόλω από το Δημόσιο για την κάλυψη της έκτακτης και επιτακτικής ανάγκης δημόσιας υγείας και προστασίας του κοινωνικού συνόλου από την έξαρση του κορωνοϊού COVID-19 (άρθρο πεντηκοστό τρίτο ν.4812/2021 - Α' 110),
- το ποσό των ενισχύσεων που καταβάλλονται στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΣΠΑ δράσεων «Επιχορήγηση αυτοαπασχολούμενων δικηγόρων», «Επιδότηση κεφαλαίου κίνησης πληττόμενων από την πανδημία τουριστικών επιχειρήσεων φιλοξενίας» και «Επιχορήγηση υφιστάμενων επιχειρήσεων γυμναστηρίων, παιδότοπων» (άρθρο 32 ν. 4801/2021 - Α' 83),
- το ποσό της ενίσχυσης που καταβάλλεται στο πλαίσιο της χρηματοδοτούμενης από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων δράσης «Επιδότηση κεφαλαίου κίνησης σε επιχειρήσεις εστίασης για προμήθεια πρώτων υλών» (σχετ. άρθρο 76 ν.4796/2021 - Α' 63),
- το ποσό της ενίσχυσης που καταβάλλεται στο πλαίσιο της χρηματοδοτούμενης από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων δράσης «Ενίσχυση επιχειρήσεων που παρέμειναν κατ' εξαίρεση σε αναστολή λειτουργίας κατά την περίοδο των Χριστουγέννων 2020 λόγω τοπικής ισχύος μέτρων για τον περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19» (άρθρο όγδοο του ν. 4787/2021 - Α' 44),
- το ποσό της οικονομικής ενίσχυσης με τη μορφή οικονομικής κάλυψης θέσεων θεατή/εισιτηρίου, από τον Κρατικό Προϋπολογισμό (άρθρο 70 ν.4745/2020 - Α' 214),

- τα ποσά των κατ' αποκοπήν αποζημιώσεων που καταβάλλει ο e-ΕΦΚΑ στους πιστοποιημένους επαγγελματίες που συμπράττουν, στη διαδικασία απονομής συνταξιοδοτικών παροχών (άρθρο 255 ν. 4798/2021 – Α' 68),

- τα ποσά της εφάπαξ οικονομικής ενίσχυσης στους ιδιοκτήτες ίππων, τους προπονητές και τους αναβάτες δρομώνων ίππων, λόγω της αναστολής των ιπποδρομιών και του ιπποδρομιακού στοιχηματισμού, εξαιτίας της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του κανονισμού de minimis 1407/2013 (άρθρο 23 ν.4859/2021 – Α' 228),

- τα ποσά της ενίσχυσης που καταβάλλονται στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης από το ΕΣΠΑ δράσης «Επιχορήγηση επιχειρήσεων παροχής λογιστικών και φοροτεχνικών υπηρεσιών» (άρθρο 73 ν.4864/2021 - Α' 237),

- το ποσό της ενίσχυσης που καταβάλλεται στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης από το ΕΣΠΑ δράσης «Έκτακτη επιχορήγηση των περισσότερο πληττόμενων από την πανδημία επιχειρήσεων ψυχαγωγίας, διοργάνωσης εκδηλώσεων και εκθέσεων, τροφοδοσίας εκδηλώσεων, παροχής υπηρεσιών γυμναστηρίου και σχολής χορού, καθώς και της ενίσχυσης που καταβάλλεται στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης από το ΕΣΠΑ δράσης «Επιχορήγηση υφιστάμενων επιχειρήσεων που έχουν πληγεί από την πανδημία, σε περιοχές που υπέστησαν μεγάλες φυσικές καταστροφές» (άρθρο 9 ν. 4890/2022, Α 23). Στον ίδιο κωδικό συμπληρώνεται και το ποσό της ενίσχυσης που τυχόν καταβλήθηκε και για τις συγχρηματοδοτούμενες από το ΕΣΠΑ δράσεις ενίσχυσης επιχειρήσεων του Δήμου Ιστιαίας - Αιδηψού και του Δήμου Μαντουδίου - Λίμνης - Αγίας Άννας της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας που επλήγησαν από τις πυρκαγιές του Αυγούστου 2021, επιχειρήσεων της Περιφερειακής Ενότητας Λάρισας της Περιφέρειας Θεσσαλίας που επλήγησαν από τον σεισμό της 3ης Μαρτίου 2021 και επιχειρήσεων της Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου της Περιφέρειας Κρήτης που επλήγησαν από τους σεισμούς της 24ης Ιουλίου και 27ης Σεπτεμβρίου 2021, οι οποίες προκηρύχθηκαν από την έναρξη ισχύος του ν. 4890/2022 (11.2.2022) και μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4982/2022 (15.10.2022), με το άρθρο 84 του οποίου τροποποιήθηκε το άρθρο 9 του ν. 4890/2022,

- τα ποσά της ενίσχυσης σε ελεύθερους επαγγελματίες λόγω αύξησης ενεργειακού κόστους (άρθρο 81 ν.4916/2022 – Α' 65),

- το ποσό της αποζημίωσης ειδικού σκοπού σε εκμεταλλευτές και οδηγούς ταξί για την κάλυψη του αυξημένου κόστους καυσίμων κίνησης των οχημάτων που χρησιμοποιούν, στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους δραστηριότητας (άρθρο 83 ν.4916/2022 – Α' 65),

- το ποσό της ενίσχυσης που καταβάλλεται στο πλαίσιο της δράσης «Έκτακτη επιχορήγηση σε επιχειρήσεις που έχουν πληγεί από την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και τις διεθνείς κυρώσεις που επιβλήθηκαν» (άρθρο 68 ν.4949/2022 – Α' 126),

- το ποσό των αφορολόγητων εσόδων των ατομικών πλοιοκτητριών αλιευτικών επιχειρήσεων το οποίο προκύπτει από την εκμετάλλευση αλιευτικών πλοίων που φορολογούνται με το τέλος αλιευτικών πλοίων του άρθρου 57 του ν.4646/2019. Σημειώνεται ότι, στους αλιείς - πλοιοκτήτες αλιευτικών πλοίων επιβάλλεται τέλος υπέρ του Δημοσίου με βάση το μήκος αυτών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 57 του ν.4646/2019. Για τα ανωτέρω πρόσωπα καθίσταται υποχρεωτική η υποβολή και συμπλήρωση του εντύπου Ε3. Ο προσδιορισμός των κερδών γίνεται με σκοπό τον υπολογισμό της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του ΚΦΕ. Συνεπώς, έσοδα και δαπάνες καταχωρούνται επί του ΠΙΝΑΚΑ Ζ' ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ (Απλογραφικά-Διπλογραφικά Βιβλία), κατόπιν μέσω του ΠΙΝΑΚΑ Δ' προσδιορί-

ζεται το αποτέλεσμα το οποίο μέσω του ΠΙΝΑΚΑ ΣΤ' (κωδικός 344) αναμορφώνεται – μηδενίζεται και δε μεταφέρεται στο έντυπο Ε1 για να φορολογηθεί με τις γενικές διατάξεις. Ο φορολογούμενος όμως έχει την υποχρέωση να μεταφέρει το κέρδος του στους κωδικούς 659-660 του ΠΙΝΑΚΑ 6 του εντύπου Ε1 για την επιβολή ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης και για την κάλυψη τυχόν τεκμηρίων.

- το ποσό των αφορολόγητων εσόδων των ατομικών πλοιοκτητριών επιχειρήσεων που φορολογούνται με τον ν. 27/1975, καθώς και το ποσό των αφορολόγητων εσόδων των ατομικών πλοιοκτητριών επιχειρήσεων ρυμουλκών και αυτοκινούμενων βυθοκόρων που φορολογούνται με το τέλος του άρθρου 57 του ν.4646/2019 ή με τον ν.27/1975.

Οι ατομικές επιχειρήσεις του ν. 27/1975, με έσοδα από την εκμετάλλευση σκαφών αναψυχής ή επιβατηγών πλοίων ή εκπαιδευτικών ή εφοδιαστικών κ.λπ., συμπληρώνουν ανάλογα τους ίδιους πίνακες του Ε3 με τους αλιείς - πλοιοκτήτες αλιευτικών πλοίων (με την επισήμανση ότι για τον προσδιορισμό του αποτελέσματος μέσω του ΠΙΝΑΚΑ ΣΤ', συμπληρώνεται ο κωδικός 444 αυτού), καθώς και τους ίδιους κωδικούς του ΠΙΝΑΚΑ 6 του εντύπου Ε1 (659-660) για τους ίδιους σκοπούς όπως οι αλιείς.

Τα αυτά ισχύουν και για τους πλοιοκτήτες ρυμουλκών και αυτοκινούμενων βυθοκόρων (ατομικές επιχειρήσεις) είτε φορολογούνται με την ειδική φορολογία του ν.27/1975 είτε με βάση τις διατάξεις του άρθρου 57 του ν. 4646/2019.

Σημειώνεται ότι για τα εισοδήματα αυτά ειδικά για το φορολογικό έτος 2022 δεν επιβάλλεται ειδική εισφορά αλληλεγγύης (παρ.74 άρθρου 72 του ΚΦΕ).

- τα ποσά από «λοιπές περιπτώσεις αφορολόγητων εσόδων». Ενδεικτικά, αναφέρονται:
  - i. ποσά που χορηγούνται ως «Αντιστάθμισμα Νησιωτικού Κόστους» με βάση τις διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 7 του ν.4551/2018 - Α' 116 και τις διατάξεις του άρθρου 21 του ν.4832/2021,
  - ii. ποσά τυχόν λοιπών αφορολόγητων αποζημιώσεων /επιδοτήσεων/ ενισχύσεων που καταβάλλονται είτε λόγω α) αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημίας - COVID-19, β) αύξησης του ενεργειακού κόστους και γ) για οποιοδήποτε άλλο λόγο, προκειμένου να μην προσμετρηθούν για τη διαμόρφωση του φορολογικού αποτελέσματος, εάν βέβαια έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία της επιχείρησης ως έσοδα, όπως π.χ, η εφάπαξ οικονομική ενίσχυση σε δικηγόρους, μηχανικούς και οικονομολόγους από τον Ειδικό Λογαριασμό Ανεργίας υπέρ των Αυτοτελώς και Ανεξαρτήτως Απασχολουμένων που έχει συσταθεί στον Ο.Α.Ε.Δ. (άρθρο 66 ν.4756/2020 - Α' 235), η αποζημίωση ειδικού σκοπού σε καλλιτέχνες, δημιουργούς και επαγγελματίες της τέχνης και του πολιτισμού (άρθρο 121 ν.4764/2020 (Α' 256), η αποζημίωση ιδιωτών ιατρών, των οποίων οι υπηρεσίες επιτάσσονται, κατ' εφαρμογή του άρθρου 19 του ν. 4790/2021 (Α' 48) για την κάλυψη των αναγκών νοσοκομείων ή θεραπευτηρίων του Εθνικού Συστήματος Υγείας λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 κλπ). Διευκρινίζεται ότι δύναται επίσης να αναγράφονται και ποσά τυχόν αφορολόγητων αγροτικών επιδοτήσεων / ενισχύσεων οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα, προκειμένου να μην προσμετρηθούν για τη διαμόρφωση του φορολογικού αποτελέσματος,
  - iii. το ποσό της επιδότησης που καταβάλλεται στον εργοδότη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 196 του ν. 4855/2021 (Α' 215), στο πλαίσιο του προγράμματος «Πρώτο Ένσημο».

54. Οι κωδικοί **145, 245, 345** και **445** «Αφορολόγητο αποθεματικό άρθρου 71Α ν.4172/2013», αφορούν το φορολογικό κίνητρο ευρεσιτεχνίας (ΠΟΛ.1145/25.7.2018 εγκύκλιος). Επισημαίνεται όσον αφορά τις ατομικές επιχειρήσεις και δεδομένου ότι οι διατάξεις του άρθρου 47 του ΚΦΕ δεν έχουν εφαρμογή για τις επιχειρήσεις αυτές, στους κωδικούς αυτούς αναγράφεται το απαλλασσόμενο ποσό του κέρδους.

55. Οι κωδικοί **148, 248, 348** και **448** «Υπεραξία μεταβίβασης αυτοκινήτου (άρθρο 10 ν.2579/1998 και άρθρο 5 ν.δ. 1146/1972)» αποτυπώνουν την υπεραξία από τη μεταβίβαση τόσο των Ι.Χ. αυτοκινήτων όσο και των δημόσιας χρήσης, η οποία, κατ' επιλογή του φορολογουμένου, φορολογείται αυτοτελώς με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης.

56. Στους κωδικούς **149, 249, 349, 449** και **549** «Αφορολόγητες εκπώσεις αναπτυξιακών νόμων» καταχωρούνται ποσά κινήτρων, είτε βάσει αναπτυξιακών νόμων, είτε βάσει ειδικών διατάξεων νόμων (όπως π.χ. η υπεραξία που προκύπτει βάσει της παρ.3 του άρθρου 62 του ν.3982/2011 (Α' 143) και του άρθρου 30 του ν.4982/2022) προκειμένου οι ατομικές επιχειρήσεις να τύχουν των ευεργετημάτων των σχετικών διατάξεων.

57. Στους κωδικούς **150, 250, 350, 450** και **550** η περιγραφή «Μείον: Δαπάνες Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας (άρθρο 22Α, ν.4172/2013)» έχει αντικατασταθεί με την περιγραφή «Μείον: Δαπάνες άρθρων 22Α, 22Β και 22Γ του ν.4172/2013» (εξωλογιστικά) προκειμένου να καταχωρείται το σύνολο δαπανών των άρθρων αυτών και όχι μόνο αυτές του άρθρου 22Α. Ειδικότερα, στους κωδικούς αυτούς, μεταφέρονται τα δεδομένα που καταχωρούνται, κατά περίπτωση, στην ανάπτυξη του σχετικού Υποπίνακα που έχει δημιουργηθεί, στον οποίο περιλαμβάνονται τα ποσά των προσαυξημένων εκπώσεων για τις:

- Δαπάνες Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας (άρθρο 22Α ΚΦΕ).
- Δαπάνες άρθρου 22Β ΚΦΕ για τη χορήγηση προσαυξημένης έκπτωσης για συγκεκριμένες δαπάνες που αφορούν τους εργαζόμενους και την προστασία του περιβάλλοντος (σχετ. Ε.2031/2021 εγκύκλιος).
- Δαπάνες άρθρου 22Γ ΚΦΕ για τη χορήγηση προσαυξημένης έκπτωσης διαφημιστικής δαπάνης κατά τα φορολογικά έτη 2020, 2021 και 2022 (σχετ. Ε.2033/2021 εγκύκλιος).

58. Οι κωδικοί **151, 251, 351, 451** και **551** «Ποσό επένδυσης για την ενίσχυση της παραγωγής οπτικοακουστικών έργων (άρθρο 71Ε ν.4172/2013)» αφορούν ατομικές επιχειρήσεις που πραγματοποιούν δαπάνες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 71Ε ΚΦΕ (σχετ. Ε. 2189/2020 εγκύκλιος και η υπ' αριθμ. 31548/10.11.2020 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Επικρατείας και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων-Β' 5021). Για τις επιχειρήσεις που θα υπαχθούν στις ως άνω διατάξεις απαιτείται, υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986 για το συνολικό ποσό που κατέθεσαν το φορολογικό έτος 2022 στον ειδικό τραπεζικό λογαριασμό ελληνικού πιστωτικού ιδρύματος της παραγωγού εταιρείας για την παραγωγή οπτικοακουστικού έργου καθώς και τον αριθμό της αίτησης υπαγωγής στο φορολογικό κίνητρο που εγκρίθηκε από το ΕΚΟΜΕ ΑΕ, με βάση τα αναφερόμενα στην με αριθμ.31548/2020 (Β' 5021) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Επικρατείας και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

59. Στους κωδικούς **156, 256, 356, 456** και **556** «Μείον: Προσαυξημένες αποσβέσεις άρθρου 24 ν.4172/2013 (εξωλογιστικά)», καταχωρούνται οι συνολικές προσαυξημένες αποσβέσεις για κόστος ενεργειακής απόδοσης του άρθρου 24 του ΚΦΕ, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τα άρθρα 14 και 78 του ν. 4646/2019 (Α' 201) και του άρθρου 8 του ν. 4710/2020 (Α' 142) και σύμφωνα με τις οδηγίες που δόθηκαν για την εφαρμογή του με την Ε.2206/2020

εγκύκλιο. Διευκρινίζεται ότι οι προσαυξημένες αποσβέσεις διενεργούνται εξωλογιστικά με την αναγραφή τους στους υπόψη κωδικούς. Ο υπολογισμός τους άρχεται από τον επόμενο μήνα εντός του οποίου το πάγιο στοιχείο του ενεργητικού χρησιμοποιείται ή τίθεται σε υπηρεσία ως στοιχείο επί του οποίου έχουν πραγματοποιηθεί δαπάνες χαρακτηρισμένες από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως συναφείς με ενεργειακή απόδοση ή εξοικονόμηση νερού (σχετ. ΠΟΛ.1221/2018 ΚΥΑ - Β' 5557).

60. Οι κωδικοί **157, 257, 357, 457** και **557** «Έκπτωση εργοδοτικών εισφορών για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας (άρθρο 71Δ ν.4172/2013)» (εξωλογιστικά) αφορούν ατομικές επιχειρήσεις που εμπίπτουν στην έκπτωση προσαυξημένων κατά 50% εργοδοτικών εισφορών με βάση την ΠΟΛ.1244/2018 (Β' 6044) κοινή Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της ΑΑΔΕ.

61. Στους κωδικούς **158, 258, 358, 458** και **558** «Δαπάνες για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής τιμολόγησης άρθρου 71ΣΤ ν.4172/2013» (εξωλογιστικά) καταχωρούνται οι προσαυξημένες αποσβέσεις για δαπάνες προμήθειας τεχνικού εξοπλισμού και λογισμικού που απαιτείται για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής τιμολόγησης καθώς και η προσαυξημένη έκπτωση για δαπάνες για την παραγωγή, διαβίβαση και ηλεκτρονική αρχειοθέτηση ηλεκτρονικών τιμολογίων για το πρώτο έτος έκδοσης των παραστατικών πώλησης μέσω ηλεκτρονικής τιμολόγησης που αναγνωρίζεται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα σύμφωνα με το άρθρο 22 του ΚΦΕ, με βάση τα οριζόμενα στο άρθρο 71ΣΤ του ΚΦΕ όπως προστέθηκε με τις διατάξεις του ν. 4701/2020 (Α' 128) και με την Α.1258/2020 (Β' 5243) Απόφαση Διοικητή της ΑΑΔΕ.

62. Στους κωδικούς **259** και **559** «Φορολογητέα καθαρά αποτελέσματα της παρ.1 του άρθρου 71Ζ του ΚΦΕ (παραγωγή ηλεκτρικών οχημάτων και αγαθών ή ειδών σχετικών με τα ηλεκτρικά οχήματα)» καταχωρείται το φορολογητέο καθαρό αποτέλεσμα (κέρδος - ζημιά) της παρ.1 του άρθρου 71Ζ του ΚΦΕ. Διευκρινίζεται ότι στον κωδ. 552 εμφανίζεται το συνολικό αποτέλεσμα της επιχείρησης από όλους τους κλάδους ενώ στους κωδ.259 και 559 περιοριστικά μόνο το αποτέλεσμα που προκύπτει από τον κλάδο ηλεκτρικών οχημάτων κλπ. Το εισόδημα αυτό φορολογείται με την εφαρμογή μειωμένου φορολογικού συντελεστή κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες ανά φορολογικό συντελεστή κάθε κλιμακίου της κλίμακας της παρ. 1 του άρθρου 15 του ΚΦΕ και αποκτάται από την δραστηριότητα της παραγωγής ηλεκτρικών οχημάτων και αγαθών ή ειδών σχετικών με τα ηλεκτρικά οχήματα στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και στην περιφερειακή ενότητα Αρκαδίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου, αρχής γενομένης από το φορολογικό έτος μέσα στο οποίο πραγματοποιήθηκαν για πρώτη φορά κέρδη από την παραγωγή αυτήν και έως τη συμπλήρωση πέντε (5) κερδοφόρων φορολογικών ετών (σχετ. Εγκύκλιος Ε.2051/2021). Το εισόδημα αυτό μεταφέρεται στους κωδ. **437-438** και **439-440** του Πίνακα 4Γ1 του Ε1 προκειμένου για κέρδη και ζημιές αντίστοιχα.

63. Στους κωδικούς **901, 921, 941, 961** «Καθαρό εισόδημα άρθρου 5Γ του ν.4172/2013» θα εμφανίζεται το πενήντα τοις εκατό (50%) των ποσών από επιχειρηματική δραστηριότητα ή και από αγροτική - βιολογική δραστηριότητα όπως αυτό προκύπτει από τους κωδ. **152, 252, 352** και **452**. Επίσης, θα εμφανίζεται στον κωδ. **961** το πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού του κωδ.453 στην περ. στ' παρ. 2 άρθρου 12 ΚΦΕ. Εν συνεχεία, τα ποσά που θα προκύπτουν από τους κωδικούς της γραμμής αυτής θα μεταφέρονται ως εξής: στους κωδ. 401-402 του Εντύπου Ε1 στην περίπτωση εισοδήματος επιχειρηματικής δραστηριότητας, στους κωδ. 461-462 του Εντύπου Ε1 στην περίπτωση εισοδήματος αγροτικής - βιολογικής δραστηριότητας και στους κωδ. 307-308 στην περίπτωση καθαρού εισοδήματος περ. στ' παρ. 2 άρθρου 12 ΚΦΕ.

Το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%) του ως άνω καθαρού εισοδήματος απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος και την ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 43Α και συμπληρώνεται από το φορολογούμενο στους κωδ. 657-658 του Εντύπου Ε1 σε όλες τις ως άνω περιπτώσεις.

B.8 ΠΙΝΑΚΑΣ Ζ . ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ (Απλογραφικά – Διπλογραφικά Βιβλία)

64. Ο Πίνακας αυτός συμπληρώνεται από όλες τις επιχειρήσεις, ανεξάρτητα της τήρησης βιβλίων (απλογραφικών ή διπλογραφικών). Όπως προαναφέρθηκε, η συμπλήρωση του πίνακα Ζ προηγείται από αυτή του πίνακα Δ΄, καθόσον από τα έσοδα και έξοδα (υποπίνακες Ζ1, Ζ2) προκύπτει ο προσδιορισμός των αποτελεσμάτων του πίνακα Δ΄.

Οι επιχειρήσεις που τηρούν διπλογραφικά βιβλία θα μεταφέρουν τα δεδομένα των βιβλίων τους στον πίνακα Ζ ο οποίος είναι προσαρμοσμένος στο σχέδιο λογαριασμών του παραρτήματος Γ του ν.4308/2014. Σε περίπτωση που η περιγραφή του λογιστικού σχεδίου της επιχείρησης είναι διαφορετική από το σχέδιο λογαριασμών του ως άνω παραρτήματος, θα πρέπει η επιχείρηση κατ' ανάγκη να προσαρμόσει τα δεδομένα της πάνω σε αυτό με βάση την αντίστοιχη περιγραφή.

Η συμπλήρωση του σχετικού πίνακα Ζ είναι υποχρεωτική και για τις επιχειρήσεις που τηρούν απλογραφικά βιβλία, οι οποίες θα καταχωρούν τα δεδομένα των βιβλίων τους με βάση την προτεινόμενη περιγραφή των λογαριασμών που περιγράφονται στον πίνακα αυτό.

Για τις περιπτώσεις που η καταχώρηση ενός κωδικού του εντύπου προϋποθέτει την προηγούμενη καταχώριση υποπίνακα (υπάρχει σχετική ένδειξη δίπλα από την περιγραφή του κωδικού) για να αντιμετωπιστούν προβλήματα που πιθανόν θα προκύψουν κατά τη χρήση του παρόντος εντύπου λόγω αναντιστοιχίας των δεδομένων των βιβλίων με τα ζητούμενα, υπάρχει και η ένδειξη «λοιπά».

65. Στους κωδικούς **161, 261, 361** και **461** «Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών» καταχωρούνται τα έσοδα από την κύρια δραστηριότητα της επιχείρησης, με περαιτέρω ανάλυση με βάση τη σχετική κατηγοριοποίηση του αντίστοιχου εσωτερικού υποπίνακα.

Ειδικότερα, στον κωδικό **002** του υποπίνακα Ζ1, αναγράφεται η αξία των χονδρικών πωλήσεων των εμπορευμάτων που εμπίπτουν στην παράγραφο 5 του άρθρου 39α του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν.2859/2000) και προσδιορίζονται στην ΠΟΛ.1150/2017 εγκύκλιο, ανεξάρτητα εάν η πώλησή τους έχει επιβαρυνθεί ή όχι με Φ.Π.Α. Στον κωδικό **004** του ίδιου υποπίνακα Ζ1 αναγράφεται η αξία των λιανικών πωλήσεων των εμπορευμάτων που εμπίπτουν στην παράγραφο 5 του άρθρου 39α του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν.2859/2000) και προσδιορίζονται στην ΠΟΛ.1150/2017 εγκύκλιο και με τις σχετικές διατάξεις οι εν λόγω πωλήσεις θα πρέπει να έχουν επιβαρυνθεί με Φ.Π.Α.

66. Οι κωδικοί **181, 281, 381** και **481** «Παροχές σε εργαζόμενους», **185, 285, 385** και **485** «Διάφορα λειτουργικά έξοδα», **198, 298, 398** και **498** «Λοιπά» για τους αντίστοιχους τέσσερις κλάδους δραστηριότητας, αναλύονται σε επιμέρους εσωτερικούς υποπίνακες για την πληρέστερη αποτύπωση των πληροφοριών αυτών, των οποίων η συμπλήρωση είναι υποχρεωτική.

67. Στους κωδικούς **800, 820, 840** και **860** «Πωλήσεις Παγίων» και στους κωδικούς **801, 821, 841** και **861** «Πωλήσεις για λογ/σμο Τρίτων» του Πίνακα Ζ3 καταχωρούνται υποχρεωτικά οι πωλήσεις παγίων και οι πωλήσεις για λογαριασμό τρίτων αντίστοιχα, οι οποίες δεν αθροίζονται στο σύνολο πωλήσεων, όπως αυτό αναγράφεται στους κωδικούς **161, 261, 361** και **461**

«Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών», με περαιτέρω ανάλυση με βάση τη σχετική κατηγοριοποίηση του αντίστοιχου εσωτερικού υποπίνακα.

68. Στους κωδικούς **802, 822, 842 και 862** «Αγορές ενσώματων παγίων χρήσης» και στους κωδικούς **803, 823, 843 και 863** «Αγορές μη ενσώματων παγίων χρήσης» του πίνακα Z3 καταχωρούνται υποχρεωτικά οι αγορές ενσώματων και μη ενσώματων παγίων αντίστοιχα, με περαιτέρω ανάλυση με βάση τη σχετική κατηγοριοποίηση του αντίστοιχου εσωτερικού υποπίνακα. Τα ποσά των κωδικών αυτών δεν αθροίζονται στα σύνολα αγορών του Πίνακα Δ'.

Ειδικά για τους αγρότες του ειδικού καθεστώτος και τους αφανείς αγρότες χωρίς Κ.Α.Δ. (κωδ.009 με ένδειξη 2 ή 3 οι πωλήσεις των αγροτικών προϊόντων θα συμπληρώνονται στον κωδικό **361**, ενώ οι αγροτικές επιδοτήσεις που λαμβάνονται υπόψη στον προσδιορισμό του κέρδους από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα θα συμπληρώνονται στον κωδικό **362**, όπως έχει ήδη αναλυθεί στον πίνακα Γ2 της παρούσας.

Επισημαίνεται ότι στα πάσης φύσεως έσοδα των επιχειρήσεων περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων και οι κάθε είδους επιχορηγήσεις, αποζημιώσεις στα πλαίσια της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι επιδοτήσεις - επιχορηγήσεις, πλην των αγροτικών, αναγράφονται στον Πίνακα Ζ ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ (Απλογραφικά - Διπλογραφικά Βιβλία) και συγκεκριμένα στον υποπίνακα Ζ 3 (Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία) στους κωδικούς **197, 297 και 497** «Επιδοτήσεις - Επιχορηγήσεις για επενδυτικούς σκοπούς - κάλυψη δαπανών» για την Εμπορική δραστηριότητα, την Παραγωγική δραστηριότητα και την Παροχή Υπηρεσιών, αντίστοιχα.

Για τις επιχορηγήσεις που εισπράττονται στο πλαίσιο αναπτυξιακών νόμων (π.χ. ν.1892/1990, ν.3299/2004) συνεχίζουν να ισχύουν όσα ειδικότερα ορίζονται στις σχετικές διατάξεις καθώς και οι οδηγίες που έχουν δοθεί για την εφαρμογή τους, ενώ οι επιχορηγήσεις που καταβάλλονται για την κάλυψη συγκεκριμένων δαπανών, δεν προσαυξάνουν τα έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα, αλλά αποτελούν μειωτικό στοιχείο του κόστους της δαπάνης που επιχορηγήθηκε (π.χ. οι επιχορηγήσεις από τον ΟΑΕΔ για την καταπολέμηση της ανεργίας αποτελούν μειωτικό στοιχείο της δαπάνης για αμοιβές προσωπικού, σχετ. ΠΟΛ.1059/2015 εγκύκλιος).

69. Στον κωδικό **999** του υποπίνακα Z3 προσυμπληρώνεται για πληροφοριακούς σκοπούς το συνολικό ποσό της εισπραχθείσας επιστρεπτέας προκαταβολής σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εκάστοτε ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο.

70. Στους κωδικούς **196, 296 και 496** καταχωρείται και το εισπραττόμενο ποσό το οποίο χορηγείται ως «Αντιστάθμισμα Νησιωτικού Κόστους», με βάση τις διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 7 του ν.4551/2018 (Α' 116) και τις διατάξεις του άρθρου 21 του ν.4832/2021 (Α' 172), καθόσον σε κάθε περίπτωση αυτό προσαυξάνει τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης.

Αναφορικά με το εισπραττόμενο ποσό που αφορά «Αντιστάθμισμα Νησιωτικού Κόστους» για επιδότηση επιχειρήσεων που ασκούν αγροτική δραστηριότητα, αυτό καταχωρείται στον κωδ. **396** του πίνακα Z3 του εντύπου και αναγράφεται και στον κωδ.370 του Πίνακα Z1 (σχετ. Ε.2146/2021 εγκύκλιος). Επισημαίνεται ότι οι αγροτικές επιδοτήσεις-επιχορηγήσεις που χορηγούνται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ συνεχίζουν να αναγράφονται στον Πίνακα Γ2 και να μεταφέρονται κατά περίπτωση στον Κωδ.362 του Πίνακα Z1.

71. Στους κωδικούς **804, 824, 844, 864 και 884** του υποπίνακα Z3 καταχωρούνται οι εσωτερικές πράξεις που διενεργούνται μεταξύ της εταιρείας ειδικού σκοπού διαχείρισης οικογενειακής περιουσίας (ΕΕΣΔΟΠ) του άρθρου 71Η του ΚΦΕ και των προσώπων που

συμμετέχουν σε αυτή, ενώ στους κωδ. 805, 825, 845, 865 και 885 καταχωρούνται οι πράξεις που διενεργεί η ΕΕΣΔΟΠ με τρίτους.

72. Στους νέους κωδικούς 806, 826, 866 και 886 του υποπίνακα Z3 καταχωρείται το ποσό της χρηματοδότησης/επιχορήγησης που λαμβάνουν κοινωφελείς φορείς στο πλαίσιο των διατάξεων της περ. ια' της παρ.1 του άρθρου 4 του ν.4873/2021 (Α' 248).

73. Τέλος, στους κωδικούς 185, 285, 385, 485 και 585 «Διάφορα λειτουργικά έξοδα» του Πίνακα Z2, στην ανάπτυξη του σχετικού Υποπίνακα (Z2), στον κωδικό 017 «Ποσό 7% υπέρ ΕΛΚΕ» καταχωρείται το ποσό που καταβλήθηκε εντός του φορολογικού έτους 2022 από φορολογούμενους καθηγητές και λέκτορες πλήρους απασχόλησης σε Α.Ε.Ι. που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, στον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Α.Ε.Ι., κατ' εφαρμογή της διάταξης της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 4009/2011 (Α' 195) και το οποίο εκπίπτει κατά τα οριζόμενα στην περ. ε' της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 4009/2011, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 68 παρ.1 ν.4758/2020 (Α' 242).

B.8 ΠΙΝΑΚΑΣ Η΄ . ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (παρ.23 άρθρου 72 ν.4172/2013)

74. Για τη συμπλήρωσή του πίνακα αυτού ισχύουν οι οδηγίες που έχουν δοθεί με την ΠΟΛ.1043/2017 εγκύκλιό μας.

B.9 ΠΙΝΑΚΑΣ Θ΄ . ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΠΟΥ ΑΝΗΚΕΙ ΣΕ ΟΜΙΛΟ ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ (ΕαΧ) ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ 4484/2017 Η΄ 4490/2017 Η΄ 4534/2018

75. Ο Πίνακας αυτός συμπληρώνεται από νομικά πρόσωπα, τα οποία είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα και είναι μέλη Ομίλου Πολυεθνικών Επιχειρήσεων (Όμιλος ΠΕ), ο οποίος Όμιλος έχει υποχρέωση υποβολής Έκθεσης ανά Χώρα (ΕαΧ), με βάση τα οριζόμενα στις διατάξεις των νόμων 4484/2017 (Α' 110) ή 4490/2017 (Α' 150) ή 4534/2018 (Α' 77).

Στην ένδειξη «Επωνυμία Ομίλου» θα συμπληρωθεί η επωνυμία του Ομίλου Πολυεθνικών Επιχειρήσεων (Όμιλος ΠΕ) στον οποίο ανήκει το νομικό πρόσωπο. Περαιτέρω, συμπληρώνεται η υποχρέωση υποβολής ή όχι Έκθεσης ανά Χώρα (ΕαΧ) από το ίδιο το νομικό πρόσωπο.

Εφόσον η υποχρέωση υφίσταται (ΝΑΙ), στον κωδικό 671 αναγράφεται το Κράτος/Δικαιοδοσία στο οποίο έχει τη φορολογική κατοικία η Τελική Μητρική Οντότητα του Ομίλου Πολυεθνικών Επιχειρήσεων (Όμιλος ΠΕ) (π.χ. Ελλάδα ή Γερμανία, κ.λπ.).

Εφόσον το νομικό πρόσωπο δεν υποβάλει το ίδιο την ΕαΧ εκ μέρους του Ομίλου ΠΕ (ΟΧΙ), στον κωδικό 672 αναγράφεται το Κράτος/Δικαιοδοσία στο οποίο θα υποβληθεί η Έκθεση ανά Χώρα (ΕαΧ) (π.χ. Ελλάδα ή Γερμανία, κ.λπ.).

B.10 ΠΙΝΑΚΑΣ Ι΄ . ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ Ν.4557/2018 ΠΕΡΙ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

76. Ο πίνακας αυτός συμπληρώνεται υποχρεωτικά από υπόχρεους του άρθρου 5 του ν.4557/2018 (Α' 139), οι οποίοι εποπτεύονται από την ΑΑΔΕ δυνάμει της παρ. (ε) του άρθρου 6 του ίδιου νόμου και συγκεκριμένα τους εξωτερικούς λογιστές - φοροτεχνικούς, νομικά πρόσωπα παροχής λογιστικών - φοροτεχνικών υπηρεσιών και ιδιώτες ελεγκτές, μεσίτες ακινήτων και εμπόρους και εκπλειστηριαστές αγαθών μεγάλης αξίας.

Τα πεδία της στήλης «Δραστηριότητα» συμπληρώνονται από όλους τους υπόχρεους με βάση την κατηγοριοποίηση της αναδυόμενης λίστας τιμών.

Τα πεδία της στήλης «Είδος συναλλαγής» συμπληρώνονται μόνο από τους μεσίτες ακινήτων με βάση την κατηγοριοποίηση της αναδυόμενης λίστας τιμών.

Τα πεδία των στηλών «Πλήθος συναλλαγών Εκάστη $\geq 10.000,00$ €», «Σύνολο αξίας συναλλαγών» και «Σύνολο αξίας συναλλαγών σε μετρητά» συμπληρώνονται μόνο από τους μεσίτες ακινήτων και τους έμπορους και εκπλειστηριαστές αγαθών μεγάλης αξίας. Ειδικότερα στη στήλη «Πλήθος συναλλαγών Εκάστη $\geq 10.000,00$ €» συμπληρώνεται το πλήθος των συναλλαγών που εκάστη εξ αυτών υπερβαίνει το ποσό των 10.000 ευρώ και στη στήλη «Σύνολο αξίας συναλλαγών» συμπληρώνονται το σύνολο της αξίας των εν λόγω συναλλαγών. Στη στήλη «Σύνολο αξίας συναλλαγών σε μετρητά» συμπληρώνεται η συνολική αξία των συναλλαγών της προηγούμενης στήλης που πραγματοποιήθηκαν με μετρητά.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΕΣΟΔΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ:

I. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Αποδέκτες πίνακα Γ' (εκτός του αριθμού 2 αυτού)
2. Επιχειρησιακή Δ/νση ΣΔΟΕ Αττικής & Επιχειρησιακή Δ/νση ΣΔΟΕ Μακεδονίας
3. Γενική Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
4. Διεύθυνση Στρατηγικής Τεχνολογιών Πληροφορικής (με την παράκληση να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΑΑΔΕ και στην Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη της ΑΑΔΕ)

II. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Γραφείο κ. Υπουργού Οικονομικών
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού Οικονομικών
3. Γραφείο κ. Γεν. Γραμ. Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας
4. Αποδέκτες πινάκων Α', Β' (εκτός των αριθ.1 και 2 αυτού), Ζ', Η', Θ', Ι', ΙΒ', ΙΓ', ΙΔ', ΙΕ', ΙΣΤ', ΙΖ', ΙΗ', ΙΘ', Κ', ΚΑ', ΚΒ' και ΚΓ'
5. ΔΤΔ – Εγκεκριμένοι Οικονομικοί Φορείς
6. Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Γενική Γραμματεία Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή, Γενική Δ/νση Αγοράς, Δ/νση Εταιρειών, Πλ. Κάνιγγος - 101 81, Αθήνα
7. Υπουργείο Οικονομικών, Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ) Βουλής 7 - 105 62, Αθήνα

III. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο κ. Διοικητή Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
2. Γραφείο Γενικής Δ/νσης Φορολογίας
3. Γραφεία κ.κ. Γενικών Δ/ντών

4. Αυτοτελές Τμήμα Συντονισμού, Μεταρρυθμιστικών Δράσεων και Επικοινωνίας
5. Δ/ση Νομικής Υποστήριξης
6. Δ/ση Εφαρμογής Άμεσης Φορολογίας – Τμήματα Α΄ , Β΄ , Γ΄
7. Διεύθυνση Επιχειρησιακών Διαδικασιών
8. Διεύθυνση Ανάπτυξης Φορολογικών Εφαρμογών